

SZERKESZTŐI IRODA:

Főter 7. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények
címezendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva
16 frt. Negyedévre 4 frt.
8 frt. Egy hónapra 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.Megjelenik az „Ellenzék” mindennap, a vasár- és ünnepnapok kivételével.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvár, főter 7. szám.

A HIRDETÉSI DIJAK

alku utján állapítatnak meg. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt nyújt
a kiadó-hivatal.

Nyitottéri cikkek

gármond sora után 20 kr. fizetendő.

Kabinetkérdés.

„Üres kamarának bolond gazdasz-
szonya.” Régi jó valának igaz példá-
beszéde ez, mely eszünkbe kellett hogy
jusson, midőn Szapáry pénzügyminisz-
ternek a vadászati adó ügyében mon-
dott nyilatkozatát olvastuk.Arról az indítványról volt szó a
képviselőház csütörtöki ülésében, hogy
a vadászati adótörvény 9-ik szakasza
oda módosíttassék, miszerint a tervezett
12 frt évi adó szállítassék le 6 frtra.
A dolog igen egyszerű és igen világos.Mikor az első törvényt meghozták
a vadászatról, akkor 12 frtot állapí-
tottak meg. Az eredmény: hanyatlás volt
minden téren. Napról-napra fogyott a
vadászok száma. A kimutatás várme-
gként a képviselőurak kezében volt.
A lapokban régen olvashatók az alis-
pánok jelentései. Az első évben még
csak 5 százaléka hullott el a vadászok
kontingensének, mert a szokássá vált
időtőlétől nem könnyen tud az emberi
természet lemondani. A második évben
már 15 százaléka, a harmadikban 54
százaléka ment azon vadászok száma,
kik a nagy adó miatt lemondtak a fér-
fiass kedvtelésről.Még más tünet is volt észlelhető.
Hegyvidékeken a dúvadak tetemesen
elszaporodtak. Farkas, medve, róka ugy-
pusztított, mintha adóvégrehajtó qua-
litikációja lett volna valamennyinek.
Baromfinak, kecskének, juhoknak, tehé-
nek nem volt töltük maradása. De azért
a hasznos vadak még sem szaporodtak;
sőt azok száma is apadt. Mert a régi
vadászok nem tudtak a nyulban, fog-
golyban, őzben annyi kárt tenni, mint
a megszorított róka és farkasok. Ha
az ember arra gondol, hogy Csehór-
szágban, Morvában, Tirolban — szóval
mindenütt, a hol e tekintetben rend van,
minő haszonnal jár a vadászat, mily
tömegesen fordulnak elé a hasznos va-
dak, kénytelen konstatálni azon igen
jelentékeny nemzetgazdasági kárt, mely-
et ily körülmények között a vadászat
magas adója részint az által okozott,
hogy a dúvadak a házi állatokat pusztí-
tják, részint az által, hogy a hasznos
vadakat pusztítják. Hiszen néhány év óta
a róka, farkas, valóságos mentelmi jogot
élvez nálunk.Egyfelől tehát káros volt a magas
adó, mert testedző, férfias foglalkozás-
tól zárta el a szegényebb osztályt, s
annak egy részét az által a kocma és
kártya asztalhoz terelte, másfelől káros
volt a nemzeti vagyonosodás szempont-
jából. Érezték ezt igen sokan a képvi-
selőház tagjai közül, s pártkülönbség
nélkül sorakoztak egy olyan célu moz-galom körül, mely a 12 frt évi adót 6
frtra kívánta leszállítani. Három évvel
történt ez ezelőtt. Az indítvány megte-
tetett, s a ház 32 szavazattöbbséggel
oda utasította a pénzügyminisztert, hogy
a leszállítás érdekében mielőbb terjess-
zen be törvényjavaslatot.Igy került a ház elé a tegnapi le-
tárgyalt javaslat. Minden van benne,
mint a jó boltban. Csak az nincs benne
a mit mindenki várt, a leszállítás. Olyan-
forma az a javaslat, mint a szegény
ember berbécse: nincsen egyéb baja,
csak a torka véres. Mindenki meg volt
lepetve. Azonnal indítványoztatott a 6
frtra való leszállítás. Az előzmények
után biztosnak volt a többség tekinthet-
ő. De nem így történt.A tisztelt házat újabb meglepetés
érte. Szapáry pénzügyminiszter tá-
czáját kötötte e kérdéshez. Tisza
Kálmán nem volt jelen. Ha jelen lett
volna talán nem engedte volna meg ez
idétlenséget. Megpróbálta volna győzni —
szóval, de több politikája van, mint hogy
megengedhete volna, hogy tárczakérdés
legyen egy ilyen bagatellában.Állapotaink nyomorúságos voltát
alig bizonyíthatja valami jobban, mint
ez az eset. A vadászati adó évi 218 ezer
frtot hajt a kincstárnak. Ha felére szál-
lítják — eleshetik az összegből 30—40
ezer forint. Meglehet, hogy még ennyi
sem, mert a pennyrendszer min-
denütt jövedelmezőnek bizonyult. Meg-
mutatta azt nálunk a posta. Sokkal több
a jövedelem az öt krajczáros bélyeggel,
mint volt a távolsági kategóriák idejé-
ben. Az óleoság megtízszerezte a for-
galmat. Így történt volna ez a vadá-
szati adóval is. Ha hát eltételezzük is a
vesztéséget, azt 30—40 ezer frtnál többre
tenni képtelenség.Ekkora összegből kabinetkérdést
csinálni, az ügyefogyott pressió legsaj-
nálatraméltóbb fogása. Hát oda jutot-
tunk már, hogy e potom összeg minis-
tereket tartson fenn, vagy buktasson
meg? Annyira üres volna az állam-
pénztár, hogy e csekélység kizökkent-
heti a kormányzást rendes kerékvágá-
sából? Valóban nyomorúságos állapot!Minden dolgunk fiskálisi szem-
pontból ítéltek meg. Tönkre tették e
silány összegért fegyveriparunkat, ki-
vették a nép kezéből a puskát, hogy
ne tudjon bánni vele s irtózást kapjon
a lőporfüsttől; megakadályozták a nem-
zetedzés két igen fontos tényezőjének
fejlődését: a vadászat és a lövés-egy-
letek elterjedését; megszorították a
kártekonny állatokat; kipusztították en-
gedték a hasznos vadakat — ime ilyen
eredményeket szült a vadászati és a
fegyveradó.A kormánypart egynehány tagja a
leszállítás mellett szavazott. Megembe-
relték magukat. Tisza nem volt jelen, s
a macska távollétében az egerek lak-
mározta. Hanem Szapáry mégis győ-
zött 29 szavazattal. Mert fölvetette a ka-
binetkérdést, s a kormányparti képvisel-
ők nagy része, azok is, kik a 6 frtos
tétel mellett voltak, megszavazták az
eredeti javaslatot. Akként gondolkoztak,
hogy „legyünk mi okosabbak, mint az
üres kamara gazdaszszonya, s ne buk-
tassunk kormányt ily csekélység miatt.”

ZONGOR.

— A magyar földbirtok telekkönyvi
megterhelhetése. A kereskedelmi miniszter
egy 1882. évi március 8-áról kelt leirata-
ban felszólította az országos statisztikai hi-
vatalat, hogy az országos statisztikai tanács-
esal egyetértőleg tegyen kimerítő javaslatot
a magyar földbirtok telekkönyvi meg-
terhelhetetése statisztikája tárgyában. E
felszólításra az országos statisztikai hiva-
tal igazgatója Keleti Károly miniszteri ta-
nácsos egy nagy terjedelmű rendkívül ins-
truktív jelentést terjesztett most a keres-
kedelmi miniszter elé.A jelentés kifejti, hogy e statisztika
ügye miképpen volna a legcélszerűbben ren-
dezendő s kiemeli, hogy a meglevő anyag erre
— fájdalom — igen csekély, hézagos és
alig használható. — Még az egyes birtokrés-
zek száma és nagysága és az egyes föld-
birtokok viszonyaira sincsenek meg kellő
terjedelemben és megbízhatóságban az ada-
tok. — Ezen adatokat a pénzügyminis-
terium által az 1867. évben megadott statisztikai
alap nyerege végett készített statisztikai
egybeállítás képezi, mely szerint Magyaror-
szágon 2.667.808, Horvát-Szlavonországban
192.665 birtokos létezik, kikre egyenkint
Magyarországon 32.79. Horvát-Szlavonor-
szágban 1616 hold termelő terület esik,
míg a magyarországi birtokok száma
2.486.265. — Magyarországon 46.597.889
hold fekvőbirtoknál 3.120.414 hold termé-
ketlen. A birtokok száma Magyarországon
így áll:

5 holdig	5-10 holdig	10-15 holdig	15-20 holdig	20-30 holdig	30-40 holdig	40-50 holdig	50-60 holdig	60-70 holdig	70-80 holdig	80-90 holdig	90-100 holdig	100 hold fölül
1.344.400	643.091	260.619	77.290	30.336	11.365	9.246	4.502	3.882	818	495	231	

Ha a földbirtokot osztályozzuk oly
módon, hogy a kis (paraszt) birtokra 5—30
hold, a kis közép birtokra 30—200 hold,
a valódi középbirtokra 200—1000, az uradal-
mi latifundiumra 10.000 holdnál több vétés-
sek, látjuk, hogy Magyarországon 2.348.110
kis (paraszt), 118.881 kis közép, 13.748
valódi közép, 5195 uradalmi és 231 lati-
fundialis birtok létezik. Ezen öt csoportból
az elsőre 15.027.889, a másodikra 6.740.000,
a harmadikra 6.660.000, a 4-dikre 14.240.000
s végre az utolsóra 3.930.000 hold birtok
esik. Bármennyire tanulságosak is e szám-
adatok, a tervbe vett célra nézve még sem
lehetnek mérvadók, miután azok egyéni né-zetek kifolyásai s az egész csoportosítás és
osztályozás önkényű.

Felelet.

Dr. Dániel Gábor képviselő ur, még
február 17-én intézett hozzám a „Kolozsvári
Közlöny”-ben nyílt levelet. Az ember nincs
mindig abban a kellemes helyzetben, hogy
a Kolozsvári Közlönyt olvashassa. A ma-
gam részéről a helyzetnek e kellemetlenségét
már öt hét óta élvezem. Ez a kése-
delemnek az oka s ez a körülmény tette
lehetővé, hogy a dr. Dániel Gábor ur
„Nyílt levele” mostanra csak amolyan
meghallgatásban részesült, mint a minőben
„előadó” beszédei szoktak részesülni.Ma azonban egy jó baráti kéz fölverte
idyllikus csendemet, megküldvén nekem a
a doktor ur „Nyílt levelét” s miután jobb
későn, mint soha, tehát szólok róla most.Ez a „Nyílt levél” három részből áll.
Az egyikben Dániel Gábor ur, mint em-
ber nyilatkozik, a másikban, mint elő-
adó, a harmadikban mint hallgató dő-
vegyük rendre.Ad 1. Levélről konstatálja, hogy azon
támadásokra, melyek a sajtó útján személye
ellen irányulnak, nem szokott és nem is fog
válaszolni soha. De hát ki kérdezte ezt dr.
Dániel Gábor urtól? Mi köze ahhoz a nyil-
vánosságnak, hogy személyének megvédel-
mezésére nézve micsoda irányelveket követ?
En tölem, ha tetszik, járhat brüni posztó-
ban, ha tetszik lyoni tricotonban, mert az
egészen tőle függ, hogy mi módon kívánja
személyét, egy a hidegtől, mint a napsü-
téstől megoltalmazni.S ha ehhez nincsen közöm, úgy ahhoz
sincs, hogy miképp védekezik másnémi tá-
madásokkal szemben. Ha akarja pennát fog,
ha akarja zsörtölődik, ha akarja nem ol-
vassa el a sajtó hallgat. Egészen az ő
dolga. Ugy látszik, a hallgatást választ-
otta. Hát miért mondja most ezt nekem?
Akkor sem kért tölem tanácsot, mikor a
hallgatásra határozta el magát s velem ezen
a téren most se bizalmasokdók, mert én e
részben teljesen közömbös vagyok.Nem szokott válaszolni azon tá-
madásokra, melyek személye ellen intéz-
nek a sajtó útján.Derék. De hát miről beszél a „Nyílt
levél” írója? Mikor, ki által, melyik hírlap-
ban volt az ő személye annyiszor meg-
támadva, hogy annak következtében oly fia-
talon már is szokásokat vett fel? Azt hi-
szik, hogy nekünk hírlapíróknak van arra
időnk, hogy az ő személyével foglalkozunk?
Hiszen még a cselekedetek megírására
sincs elég terünk és időnk, annyi rosszat
tesznek ott a kormánypartban. Annál ke-
vésebb jut idő és tér a személyek bírálá-
sára. S ha jutna, akkor sem tenné az „Ellen-
zék”. Nem is tette. Nem is fogja tenni. E
tekintetben a „Nyílt levél” írója... téved.A kérdést olyan ferdén fogja fel, mintha ez
is mentelmi ügy volna.Avagy mikor vetette szemére az „El-
lenzék” levélírónak barnaságát vagy sző-
keségét, karcsúságát vagy vastagságát, esá-
ládi, társasági, felekezeti és vagyoni állását?
Mikor avatkozott az ő magán ügyeibe? Al-
talanban mikor említett fel bírálólag az ő
neve, hogy az kapcsolatban ne lett volna
valamely közérdekű ügygye?

Soha.

Az én személyem fölül sokszor megir-
ták a kormányparti lapok, hogy nem va-
gyok képviselőnek való. Igazuk volt-e, még
nincsen eldőlve; de tény, hogy írták, s az
is tény, hogy én ezt nem tekintetem sze-
mélyes kérdésnek. Hát lehetséges, hogy
ugyanazt az „Ellenzék” is megírta dr. Dá-
niel Gábor urról. Nem tudom, de lehetsé-
ges. Csak annyit tudok, hogy ha megírta,
én bizony vissza nem vonom; és azt is tu-
dom, hogy ez nem személyeskedés, hanem
kötelességszerű ellenőrzése az amugy is tu-
lon-tul elhanyagolt közérdeknek.Dr. Dániel Gábor ur, át fogja ezekből
látni, hogy a „Nyílt levél”-ben neki, mint
embernek nincsen igaza.Ad 2. A „Nyílt levél” írója tiltakoz-
zik azon állítás ellen, mintha őt, mint elő-
adót a mentelmi ügyekben, más indok is
vezetné, mint az „illető ügy ismerése”. Ezt
megteheti. Csakhogy ez nem elég nekünk.
Nem tiltakozás kell ide, hanem bizo-
nyítás. Be kellett volna bizonyítani,
hogy mint előadó jól ismeri az ügyet. Mert
a bizottság ülésében ezt nem bizonyította
be. Ellenkezőleg, annyira nélkülözött min-
den felszólalása, minden argumentációt, hogy
az „Ellenzék” referense akarva nem akarva,
arra a meggyőződésre jött, hogy az előadó
urat „kicsinyes pártkérteket és provinciá-
lis érdekek befolyásolják”.Azt mondja az előadó ur, hogy a ház
máskor is úgy járt el, miként ő azt most
ajánlotta. No ez nem nagyon mutat az ügy
ismeretére. Az Ugron és a Lukács ügye épen
nem analog az Incze ügyével. Olyan juris-
ták, mint Vesztér Imre és Unger Alajos,
olyan parlamenti tagok mint Groomon De-
zso és mint Mukits Ernő mondták meg ezt
neki. Nem hitte el nekik, hanem tovább for-
círozta állítását, a nélkül, hogy azt indokolni
tudta volna.A különbséget megmondom most. U-
gron kikérték a háztól s a ház őt kiadta.
Ekként megindíthaták ellene a hatóság-
járast. Időközben lejárt a mandátuma s új-
ra megválasztották. Tagja lett tehát egy új
háznak, mely még nem határozhatott az ő
immunitása fölött. A bíróság ezen új vá-
lasztást nem vette tekintetbe, s eljárását
tovább folytatta. Ugy vélekedett, hogy a
megelőző ház határozata a folyamatba tett
ügyre nézve végig érvényes. Ez a vélekedés
dolga volt és nem az erőszakoskodás dolga.sodszor pedig olyan győgszert keresel, a
mit a te számar bölcséid nem képesek elő-
állítani.— Tökéletes asszony a te birodal-
madban, csak egy van, a Kalemászás pásztor
felesége Harmatgyöngy, ki elhagyta fér-
jével magas állását, mert akkor háboruba
kellett volna mennie.Harmatgyöngy imádja férjét, neki nem
kell hir, dicsőség, hatalom, csupán férje sze-
relme s azt mondja: „Légy meggyáláz-
va, de légy enyém, maradj meg
nekem!”— Ez a nő szerelmében nagy, szerel-
mében tökéletes, annak a csókja meggyó-
gyitana, de ő nem fog téged megcsókolni,
mert ő nem néz más férfira, csak Kalamá-
sászra.— A nő csak szerelmében nagy,
szerelmében tökéletes. Azért hát
érdemes barátom, Vénbolondos, ne akarj te
meggyógyulni a községyéből hetvenhét-
száz éves korodban, mert annak csupán az az
egy orvossága van, az a csók, már pedig,
hogy olyan asszonyt a te ordináré pófádat
megcsókolja, csakugyan nem lehet elkép-
zelni; s ha megtenné, akkor már nem vol-
na tökéletes.— Ő felsége erre a szóra olyat fordult,
hogy kiesett az ágyból. Szerencsére nem
ütötte meg folséges tagjait, ágya előtt ott
volt a medvebőr.Azonnal küldött Harmatgyöngy után,
de a futár magára tért vissza. Harmatgyöngy

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1883. február 23.

Egy tökéletes asszony.

— Operette-tárgy. —

Minden embernek megvan a maga
privilegiuma arra, hogy boldogságot csináljon
s minél hatalmasabb, vagy gazdagabb va-
laki, annál nagyobb boldogsághoz van jus-
ta. Tárcajegyzeteim a világhistoriából ezer
meg ezer adatot tartalmaznak, a mit elbe-
szélni a vonal alatt sokakra nézve nagyon
épületes dolog volna, de én nem teszem.
Nem teszem pedig azért, mert nem aka-
rom untatni azokat, a kik amugy sem
épületesnek rajta; hanem megelégszem —
és azt hiszem, önök is türelmes olvasóim, —
egyetlen egy boldogság elbeszélésével, a
mi véleményem szerint, idáig a legnagyobb,
mit valaha ember elkövetett.Cselekedte pedig ezt a boldog Vén-
bolondos, Persia királyá másfél ezer évvel
ezelőtt.A tárgy remélem elég antik. Vénbo-
londos ő felsége is elég antik volt, mikor
ráadta erre a fejét, lévén ez időtájon épen-
sággal hetvenhét esztendő.Ő felségét igen gyakran háborgatta a
községy s nem léven még akkor az Augs-
burger Allgemeine Zeitung kivételével,
egyetlen lapban is községyes hirdetés, azt
pedig Vénbolondos ő felsége nem szokta
olvasni; kénytelen volt a palota jósai és
a bölcséivel értekezni.Azon időben még nem voltak egye-
temi professorok s a beteget vagy a böl-
csék, vagy a papok kurálták. Azok pedig
hat heti fejtörés után kisütötték, hogy ő
felségét mind addig fogja környékezní a
községy, míg ajkait egy tökéletes asz-
szony csókja nem illeti.Nosza, megfutamodott erre minden
hivatalnok a dicső Persiának a belügymi-
niszterrel az utkaparóig, keresni egy töké-
letes asszonyt, a ki meggyógyítsa Vénbo-
londos őfelségét, jobb nem létében, Persia
legkegyelmesebb királyát.Hoztak is az érdemes urak asszonyt
eleget. Mindenik tul akart tenni a többin s
ennél fogva igyekezett minél több tökéletes-
ség fölfedezni.Csak egygyel nem voltak tisztában a
nemes urak, hogy voltaképen miben is le-
gyen tökéletes hát az a bizonyos asszonyi
állat. S mikor aztán arra került a sor, hogy
a bölcsék döntsék el, melyik legyen legtü-
kéletesebb a sok tökéletesség közül, arra
meggyőződésre jutottak, hogy tökéletesség
van ugyan majd mindenikben; de tökéletes
egyetlen egy sincs.Okosiusz pedig a királyi udvar leg-
bölcséiből bölcsé, ki isten kegyelméből ki-
lenczven esztendeje melengető már gymrát
a napon, azt vélte, hogy mindez ok nélkül-
valóság, mivelhogy az asszonyi állat mind tö-
kéletesen. Maga is azért nem házasedék
vala meg szentelven életét a tudománynak és
istentől való félsének.De hát a többi bölcs, tudós és jós be-
dugá filét Okosiusz beszédének hallatára s
a mustrálás folyt tovább.Egyik asszony férfiasan tudta megfe-
szíteni a nyilat, a más jól forgatta a ke-
levézt, a harmadik derekasan ülte a lovat,
a negyedik szembe mert volna állani a hét-
fejű sárkánnyal.A bölcsék elismerék, hogy mindezen
virtusok ékességei az illetőknek; de azért
bármelyike is ezeknek magában még nem
tesz egy asszonyt tökéletessé. Különben fenn-
hagyottat a külön véleményezés joga a
főpaptól arra nézve, ha valjon ezen férfias
virtusok valóban méltó ékességei-e egy asz-
szonyi személynek vagy sem.A másik csoportban olyanok voltak, a
kikben a testi ügyesség vala kifejlődvé. Ide
kerültek a kik szépen varrtak, hímiztek,
táncoltak, muzsikáltak, énekelték, főztek stb.Hát ezek közt sem találtott tökéletes
egy is, s miután a főpap is hosszas unszo-
lásra azon nézetének adott kifejezést, hogy
mindez a komédia Vénbolondos ő felségétől
nagy boldogság, mivelhogy az asszony mind
tökéletlen, őt is mellőzték s ezután az ér-
demes társulat saját szakállára folytatta a
kutatást.Jöttek asszonyok, kikben legmagasabb
fokát érte el a szenvedély, a kik megölték
gyermeküket, mert nem akarta felkötni a
kardot, férjüket, mert mást szeretett, sőt
akadt egy olyan is, kinek jegyese egy ki-
rály volt; de elhagyta, hogy követhesse aszegény kecskepásztort, a kinek semmije
sem volt kecskén és tilinkóján kívül.Mindez nem volt elég a bölcséknek, ők
többet vártak egy tökéletes asszonytól. El
is feledtem mondani, hogy ő felségének azok-
kal gyógyíttatni meg magát, kik a tuda-
mányban és pennaforogtatásban valának tö-
kéletesek egyáltalában nem volt gusz-
tussa.A végén mégis csak azt süthették ki,
hogy Vénbolondos ő felsége mind az idők-
nek végéig községyes fog maradni, mert tö-
kéletes asszony, kinek csókjától meggyó-
gyuljon, nem létezik egész Persiában.Hat hónap alatt süttették ki a bölcsék
ezt, addig egynehány párszor elfogta a közsé-
vény a királyt.Akkor is épen kiozta, midőn a leg-
öregebb bölcs jelenté a kutatás eredményét.
Ő felsége estére az egész akadémiát huszon-
ötig vágatta, aztán szomorúan hajtá álom-
ra ősz fejét, mint illik Persia legkegyelme-
sebb urához, mikor megtudja, hogy birodal-
ma huszonöt millió lakosa közt nem létezik
egy tökéletes asszony.Álmában megjelent tekintetes Vénbo-
londos urnak egy játékony tündér s tartott
neki egy hosszas dorgatoriumot.— Hallod-e te Vénbolondos, — szolt
a tündér — nem ok nélkül vieseled te ezt a
nevet, mert a miket cselekedel, valóban bol-
ondságok.— Először is te hetvenhét esztendő-
vel a községyéből akarsz kigyógyulni, má-

adódott ennek megértésére. Így például a mikor a tanító a beszéd értelmét gyakorlati alaplal az étel és ital használatáról akar szólni a gyermekeknek, vagy ha egy részeg ember valami botrányos tettet követ el, mit az egész közönség tud.

Fazakas J. hasonlólag szól a pártoja az előbb szülő ajánlatát annyival inkább, mivel ellenkező esetben t. i. ha a tanító a pálinka ivás káros befolyását, mint lecsúsztatja a népi iskolában; a helyett, hogy a gyermek szívéből a bünt kiirtaná, ösztönözni fogja ennek elkövetésére.

Várady K. kir. tanf. nem tartja célszerűnek a pálinka ivás káros befolyását az elemi népiskolában bőven magyarázgatni; hanem igenis, az ismétlő iskolákban, jó növendékeknek, azon megjegyzéssel, hogy ennek magyarázása alkalmával a cselekedet megnevezése nem történjék, mert ez által a tanító magának szerezze ellenséget.

A második tétel megvitatása közben ajánlatba hozatott, hogy a pap és a tanító vagy kettőjük közül valamelyik, hozzá meg azt az áldozatot, hogy a faluban egy bizonyos helyen a pap vagy a tanító olvasson fel az egybegyűlt ifjúságnak (kik már az ismétlő iskolát végeztek) olyan dolgokat, amelyek előtértek a nem csak újak, hanem olyanok is legyenek, melyek megvitatására adjanak alkalmat a ebből okuljanak is. S ha ez kiviétel, legyen s alakuljon át ez az olvasó társaság tisztelettel testülett. Így kerestünk a népnek jótékony hatással bíró szóra a közt, s megmentjük az által a népet az unalomtól, meg a kocsmaól s még más ezekből kifolyó szellemi elcsúszástól is.

A harmadik tételben ajánlatik, hogy alkalmassanak tornát, tekepályát, labdázót is a községben, hogy a népnek ne legyen ideje, hogy észbe jusson a kocsma.

Ismeresse meg a tanító a tornászokat, akik a községben, hogy maguk a verekedés és vérengzés helyett szöb, jobb és élvezetesebb szórakozást nyernének.

Végül a negyedik tételnél ajánlatot, hogy a pap vagy a tanító társaság összevont legyen alkalmával — alkalmassan — utaltassa meg a néppel azokat, a kik előtt előbb lerészegedni, mint a jó társaságot felkeresni, hol jól tanulna s a rosszról szokni le.

Mind ezek kivételiségeért, legyen a tanító tükre a községnek. S teremtsen iskolájában testületi szellemet.

Paal Ferencz igazgató tanárnak e szakértelemmel összeállított vita tételéért a központi kör jónyílvileg fejezte ki köszönetét.

Szentgyörgyi L. indítványozta, hogy a vitaközség tárgya és eredménye külön ki fűzetekbe is nyomassék ki. — Ez indítványt a központi kör a választmányhoz teszi át.

A tárgysorozat szerint következett volna. Az elemi rajztanítás köréből — módszer-tani előadást tartani Propper Ferencznek, mely az idő előhaladottsága miatt a következő kör gyűlésre halasztott.

A kör gyűlés megtartásának határidejét a központi kör az elnökségre bízta.

Több tárgy nem lévén, elnök köszönetet mond a kör tagoknak megjelenésükért s a tanítónőképző intézet igazgatóságának a helyiség átengedéseért s ezzel az ülést 6 órákor bezárta tekintni.

Irodalom és művészet.

20,000 névváltozás és magyarosítás 1867-től 1882-ig. Mihók Sándor levéltári igazgató a m. kir. keresk. minisiterumban (a „Magyar Compass” szerkesztője) a kereskedelmi, ipar- és ügyvédi köréből hozzá intézett felhívás folytán, az 1867. márczius 10-től 1882. végéig, tehát 15 éven át engedélyezett névváltozásokat és magyarosításokat állított egybe, és egy önálló segédkönyvben rendezte sajtó alá. A kérdéses könyvben következők adatok: magyar nyelvben német nyelven fognak felvétetni. I. Új vezetékek vagy családnevek, keresztnevek (beleértve a családnevet és gyermekeit). — II. Az eredeti (rég) vezetékek vagy családnevek. — III. Polgári állás. — IV. Jelenlegi lakóhely. — V. Születési hely, év és vallás. — VI. A névváltozást vagy magyarosítást engedélyezett miniszteri rendelet száma — és az azt hirdető hivatalos „Budapesti Közlöny” száma. Az új vezetékek vagy családnevek és ezekhez tartozó főnébbsi adatok, a m. kir. belügyi minisiterium hivatalos hirdetései nyomán a, b, c, rendben magyar nyelven, — azonban az eredeti (rég) nevek a, b, c, indexével is ellátva lesznek egybeállítva, tehát kétszeresen beosztva. — Ezen segédkönyv közel 20,000 új vezetéket fog tartalmazni, és még f. évi májusában megjelenni. Előfizetési ára 2 ft. o. é. Előfizetése kizárólag csak postai utalvány mellett Mihók Sándor úrnál Budapesten eszkölzendő. Az előfizetett példányok portómentesen fognak szétküldetni.

A „Család és iskola” legutóbbi száma első helyi Laveleye Emilnek a jártakról írt leveleit közli, melyben a francziák ügyelmébe a testi nevelésre oly igen szükséges vált erősebb, görögös meg angolos játék gyakorlati ajánlatik. Boga: aeszthetika az iskolában ez alatt a szép meghatározást próbálgatja. Zillernek, régi német pedagógusnak élete vázolatik ezután. A természetrajz tanításának eszközeit Pfeiffer sorolja fel. Ferenczi Zoltán Petőfi elbeszélő költeményeit, névszerint az Apostolt, annak történetét, szépségeit mutogatja. Iskolai tanárképzőintézetéről, rövid könyvismeretéről s iskolai mozzanatokról van szó ezután.

A jelenlegi szám közleményei is érdekesek tartalmak, csak hogy a cizélhoz képest egy kissé átalánosak.

Petőfi három levelét teszi közzé a „Halasi Újság”, mely leveleket, a lólti Sás Károly jelenleg halasi városi pénztárnokhoz intézett, a ki 1847-ben mint uradalmi írnok a Károlyi családánál Erdődön lakott s közvetítette egy ideig a levelezést Petőfi és Szendrői Julia közt s utóbb, midőn a viszonyháztasságban nyert szentsítést, ő volt az egyik tanu a költő és menyasszonya esküvőjén. A levelek ekép hangzanak:

I. (Egy levélböríték belsejére van írva.) Czim: Uradalmi írnok Sás Károly barátomnak. Debreczen, Szathmár, Erdődön. Édes Károlyom! Kérlek add e levelet az illető kezébe, hisz tudod kié! S mond meg neki, hogy a példányt összes költeményeimből már ezelőtt másfél vagy két héttel átadtam a Károlyi házhöz, homnan N. Károlyba viszik s ő Térey Mariasszonytól fogja megkapni. Ha választ ir levelemre, néked fogja adni s te azt küldd bátyád levelében hozzám, mert most Szt. György napra szállást változtatok, még nem tudom hová megyek. Pista majd át fogja nekem adni. Te is íj, különösen ő róla mindent, mindent a mit tudsz, mert róla a világon minden érdekel. Isten veled Igaz barát Petőfi Sándor.

II. (Szintén a levélböríték belsejére írva.) Czim: Sas Károlynak barátik Debreczen, Szathmár, Erdődön. A böríték postabléjára: 12/3. (évszám nincs.)

Károly barátom! Mindenek előtt arra kérék, hogy e sorokat csak magad olvasd s mihelyt elolvastad égesd hamuvá e papírost. Második kéresem pedig az, hogy e levélkét, mely a böríték alatt volt, add át Juliának, de a legbiztosabb titokban, tudod-e? Mind a kettőt elvárom barátságodtól. Annak a Jézemékynek meg (vagy hogy híják) mond meg, hogy ha azt neki állítani, hogy én bizony naprólról beszéltem neki: ugy ő a legvalószínű hazug gazember. Mond meg ezt Juliának is. Barátod Petőfi Sándor.

III. (Rendes levél s nem levélböríték.) Szalontá, jun. 3. 1847. Édes Károlyom! Képzeld nyugtalanságomat vagyis képzeltelhet vagy tulajdonképen nem is képzeltelhet, mióta elvesztém szemem elől név számládat. Annak okáért markolj tollat szeretett öcsém s illetőleg házámra markolj tollat ha mondom, de abban a szempillantásban, a melyben szemed négy lovas kocsija végig nyargalt e sorokon s íj meg mindent, a mi azóta a várbán történt, de mindent. Ugy iparkodjál, hogy leveled circa 18. junius Pesten legyen a Pillvax kávéházban, mert legfőbb 20-án indulok a külföldre. Juliának, mert legfőbb 20-án indulok a külföldre. Juliának, mert két levelet írtam; kéredez meg, hogy megkapta-e? Mondj siessen nekem írni, hogy levele ott találjon meg Pesten. Ma egy hete értem ide Szalontára. Arany Jánoshoz s holnapután, azaz 10 juniusban indulok Pesre. Kérlek meg egyszer Károlykám, íj rögtön és írjon Julia is, ha kétsége nem akar ejteni. Isten veled! Ölel őszinte barátod Petőfi Sándor.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 23.

Tájékoztató. A tud. egyetemen olasz nyelvű vasárnap (f. hó 25-én) d. e. 10 órák közgyűlést tart. Tárgyak: 1.) Az alapszabályok módosítása végett kiküldött hármas bizottság előterjesztése. 2.) Jelentések. 3.) Indítványok.

Érdekes irodalmi újdonság. fog lenni holnap az „Ellenzék”-nek. Szatmár György képviselő egy statisztikai kimutatást készített a képviselők tagjairól a foglalkozások szerint. Névszerint vannak felsorolva, hogy kik most első ízben képviselők, kik, hány országgyűlésnek voltak tagjai, pártok szerint, vallás szerint, kik foglalkoznak irodalommal, művészettel, tudománnyal, kik voltak tisztviselők, katonák, foglyok, emigránsok stb. E művön a szorgalmas Szatmár egy fél évig dolgozott. — Ugyancsak e számban fogjuk közölni azon kitűnő külvéleményt, melyet Hermann Ottó és Hegedűs László a középiskolai t. javaslat ellenében szerkesztettek.

A népszerű irodalmi felolvasások utolsójait, újlag melegen ajánljuk a közönség figyelmébe. Ugy a felolvasások, valamint a jótékonyozás, igen igen megérdemlik, hogy végre a szombati estélyen helyre hozza a közönség azt — a külvöben alig érthető — közönyt, melyvel eddig viseltetett a középiskolai tanárjelöltek segélyegylete javára tartott felolvasások iránt.

Névváltoztatás. A „Kolozsvári Közlöny”-nek f. évi 25 25 25 számú rendelkezése a magyar kir. belügyminisiter megengedte, hogy nevét „K o l o z s v á r i K ö z l ö n y r e” változtassa.

A kolozsvári iparos-ifjúság együletének nagy közgyűlése, márczius 11-kén d. u. 3 órákig tartatik meg, a városház nagy termében. Az ülést nyilvános jellegű.

Két csinos képpel gyarapodott a képtárlat. Egyik Sterionak a budapesti műcsarnokból átszállított képe, az „Isztál belseje”, a más Sámí László arcképe Sárdi Istvánról. Mindkettő figyelemre méltó.

Párba miatt elítélve. Pár hónappal ezelőtt Pick Mór és Dux Ernő fiatalberek a helybeli „Grand-kávéház”-ban hevesen összeszólalkoztak, miközben Dux E. kétszer arconütötte Pick Mór. Mi természetesebb, mint hogy a dolognak párba lett a vége, melyben mindketten kissé jelentékeny megsebesültek. A párba karddal vívott. Erről a helyi lapok akkor megemlékeztek, s így az ügy a helybeli kir. törvényszékhez került, hol ma délelőtt ment végbe a végtárgyalás. A törvényszék Albach bíró elnöke alatt, Fehdenfeld és Szász bírákól alakult meg. Az ügyészséget Dux Ernő alügyész képviselte. Mindkét vádlottat Deáki Albert ügyvéd védte. A tárgyalás folyamán, újra az a csaknem mindig ismétlődő körülmény lépett előtérbe, hogy míg egyfelől a társadalmi követeléseknek tettek eleget az illetők, addig másfelől a törvény tilalmát szegték meg vétségükkel. S így

vádoltak kihallgatása és önbeismerése után, Bodor ügyész Dux Ernő, mivel fellépése által csaknem kényszerítette Picket a párba, 8 havi államfogházra, Pick Mór pedig 8 napi államfogházra kérte ítélni. Deáki Albert ügyvéd védbeszéde s Bodor alügyész rövid válasza után, a törvényszék visszavonult és mintegy negyedórát idő után, kihirdette az ítéletet, mely szerint: mindkét vádlottat egyheti államfogházra ítélte. Dux Ernő belenyugodott az ítéletbe, míg Pick Mór felebbezett. A kir. ügyész, Pick Móra nézve belenyugodott, míg Dux Ernő nézve felebbezett a kir. törvényszék ítélete ellen.

A kolozsvári polgári lövészegyesület évi rendes közgyűlését február 18-án — a részleg birtokosok csekély száma miatt — nem tarthatta meg, miért a közgyűlés megtartására újabban márczius 4-kének d. e. 10 órára lett elhatározva, a városház nagy termében. Míró a részleg birtokosok azon megjegyzéssel értesítették, hogy ezen alkalommal a jelen lévőek minden egyéb tekintet nélkül határozat képesek lesznek.

Kínéses Erdély. Erdélyirésznél bányászati gazdaságának újabb fényes tanújele, az általunk már említett körülmény, hogy Vöröspatakon egy időben három bányában is kiló számlára találtak aranyat. A Verkes nevű bányában mult hóban 19 font szín aranyat vágat le. A Ló nevű bányában Kornán 6 és fél fontot. A vöröspataki bányák egyikében újlag három ezer gramm, egy másikban kétezer gramm színaranyat aknáztak ki. Vajha ez áldás mentől tovább így tartana. A bucsumi Konkordia bánya 6 év óta egy millió forint tökének kamatját adja színaranyban. Ezt huszonnégy részes kapja, evvel szemben az üzleti töké ugy szőlővén csak ezer forint. Hát még ha ugy művelnék a bányászatot, a hogy azt művelni kellene és lehetne, Erdély képes volna hetenkint két mázsa aranyat produkálni.

Az „Egyetemi kör”-ből. Vasárnap délelőtt 11 órákig önképzőköri gyűlést tartatik a körben. Tárgya: „Az aeol dalköltészet” s főbb képviselői, Alcaeus és Sapphóról. Máthé György b. kari hallgatótól.

Az aradi színház újrapépítését. Tabajdi főispán elnökelte alatt összegyűlt népes értekezlet, tegnapelőtt kimondta. Erre vonatkozólag a színház régi építőjével, Fellner bécsi építésszel lép érintkezésbe Salacz aradi polgármester. A színház a régi helyén marad.

Herman Ottó újabb párbaára vonatkozólag, a Pesti Napló ma érkezett esti számában a következő nyilatkozatot olvassuk: „Nyilatkozat. A zsidó kérdésnek mondott beszédem ötletéből az „Ungarischer Israelit” című lap 5-dik számának harmadik oldalán a beszédről föltételezték, az van mondván, hogy az „Ungarischer Israelit” 6-dik számában a bizonyítékok követelése a „hazughoz” és „rágalmozóhoz” van kötvé. Ezzel nyilatkozatom, hogy ita tisztességes hangon tartott legelőbb bírálatot mindenkor jogosultnak ismerem el; a tisztességes hangon tartott követelésnek mindenkor eleget teszek, miután azonban Bak Ignác ur ugy a bírálatban mint a követelésben is oly sértéseket követett el, a melyekért tisztességes ember elégtétellel tartozik, elégtételadásra felszólítja a s a j t ó s z a b a d a r a h i v a t k o z i k, k i j e l e n t e m, hogy Bak Ignác urat nem tartom olyan embernek, a kivel tisztességes ember szóba állhatna. Budapest, 1883. febr. 22. Herman Ottó, orsz. képviselő. Előttünk: Pogány József. Tömörty Kálmán.

A harmadik egyetem helyett — siket néma intézet. Szegedről — tudvaleg — tavaly egy küldöttség járt Trefortnál a harmadik egyetem ügyében. A hivatalos fogadtatás után, egy kis mulatságos intermezzo adta elő magát. Ugyanis a beszédnek végén, Pálffy Ferencz polgármestert és Kovács Albert iskolaszéki elnököt, — mint a Szegedi Napló írja, — visszatartotta magánál a minisiter, egy kis bizalmas eszmecsere.

A harmadik egyetemnek Szegeden való elhelyezése még akkor (mert reméljük a minisiter most már másképp vélekedik) nem igen volt igényére a közoktatásügyi minisiternek és azon gondolkodott, nem lehetne-e Szeged inyeit valamiképen más uton kielégíteni? „Mit szólnának Szegeden — mondá többek közt Trefort — egy s i k e t n é m a i n t é z e t f ő l l á t t á s h o z ?” Pálffy Ferencz Kovács Albertre nézett, (aki külvöben nem is olyan nagy mameluk, mint a milyen a hire) s akiben kissé forrt a méreg, a miért a minisiter mitsem akart tudni a szegedi egyetemről s kibúvókon törte a fejét. „Már tetszik tudni, kegyelmes uram — válaszolá magát föltalálva Kovács Albert — hisz sikerékké tethetnek nek bennünket, de n e m á k k á n e m !”

A távirdek küldöncz díjainak megállapítása tárgyában — mint Budapestről írják lapunknak, — a közmunka és közlekedésügyi minisiter, a következő rendeletet adta ki: Az állami távirdek állomásokkal ellátott községekben, azok területén, illetőleg hol vámsorompók léteznek, az ezeken belül kézbesítendő táviratok kihordásáért küldöncz díj egyáltalában nem jár, az ezen községek belterületén kívül eső helyekre czimzett táviratok kihordásáért pedig csak akkor állapítandó meg külön küldönczdíj, ha a czimhely az állami távirdekállomás hivatali helyiségétől két kilométernél nagyobb távolságra esik, vagy ha közlekedési akadályok mint pl. nagy hegy, rév stb. a kihordást rendkívül megnehezítik. Az állami távirdek állomás hivatali helyiségétől a község belterületén kívül két kilométernél nagyobb távolságban fekvő helyekre nézve a táviratok kihordásáért járó küldönczdíjak megállapítása legezelsze-

rűben kilométerről kilométerre növekedő egységes összeggel történik, hogy csak azon eseteket kelljen ettől eltérőleg külön tárgyalni, hol rendkívüli közlekedési akadályok is tekintetbe veendők.

Király a költő sírjánál. Lajos bajor király kedden éjjel meglátogatta Wagner Richard sírját. A király éjjeli 11 órákig indult el külön vonaton Schmabelwaidba (pár állomás Bayreuthtól) itt négyfogatu kocsiába szállt s Bayreuthba hajtott, hova éjfélikor érkezett meg. A „Wahnfried”-ben esti 9 óráig mit sem tudtak a király érkezéséről. Az állomásokon is csak annyit tudtak, hogy magán vonat érkezik, de hogy ki használja, azt nem. A királyt ki csak egy komornyik társaságában utazott egyenes kívánságára, senkisémet fogadta; egyenesen a parkba ment a sírhoz, hol mintegy negyedórát időzött. E jelenetnek senkisémet volt tanúja. A sírtól a király aháza ment, rövid ideig beszélgetett Cosima asszonnyal, Wagner nevével aztán pedig bemutattatta magának Wagner fiát, Siegfriedet. Pár perc múlva visszahajtott Schmabelwaidba, honnan külön vonaton Münchenbe ment.

Színházi kaland. A párisi Nouveauté-színházban nagy feltűnést keltett hogy tizenegy este egymásután egy igen előkelő kinezésű ur ugy kilencz óra féle rendszeren megjelent, ugyanazon földszinti zártszékben, egy felvonást végig nézett és aztán távozott. A darabban nyolcz szebbnél szebb színészről szerepel. Bizonyos, hogy az előkelő ur ezek valamelyikeért jön esténként egy felvonást végig nézni. De csodálatos, a színésznek mindegyike erősen szabadkozott az ellen, hogy az előkelő ur ismerőse lenne. Nagy igazgatótlanság uralkodott ezért a színpadok közt, mindeki kíváncsi volt tudni, hogy ki iránt érdeklődik az előkelő ur? Az utolsó két este bokrétaát is dobott a színpadra. De kinek? — Egyszerre négy színésznek énekelte a kárdalt. A kiváncsiság tetőpontra hágott és maga az igazgató Brasseur is felette szeretet volna tudni a rebuzt. A tizenkettedik este tehát vissza tartja maga számára a helyet az előkelő ismeretlen zártszéke mellett és a mikor ez megérkezett, igekezett vele beszélgetésbe elegendni. „Gyönyörű teremtés Ugalde kisasszony, nemde?” kérdi Brasseur. „Oh! igen!” mondja az előkelő ur egykedvűen. Tehát nem ebbe szerelmes. „Bouideau kisasszony maga a báj...” „Oh igen!” válaszolá mindig közönynyel a a kérdezett és így végig mind a nyolcz megjegyzésre, melyet a színház igazgatója tett, valahányszor egy újabb szereplő jelent meg a színpadon. — Miért jó tehát a színházamba minden este, ha nem szerelmes senkibe, gondolá magában Brasseur. Az előkelő ur hirtelen szemé közé szorítá monokliját és egy újabban belépő nőre mutatva, élénk érdeklődéssel kérdezte az igazgatótól: „Hát ez a szép nő ki, kérem?” Ez az én 14 éves fiam, mondja Brasseur, ki nőszerpet játszik! Az előkelő ur mérgesen kelt föl és elhagyta helyét és elhagyta Párist. A württembergi királynak a fia volt.

Az özvegy korszorja. Pétervári magasabb körökben sokat beszélnek most egy pompás fehér rózsákból álló porcellán korszoról, melyet a napokban egy sürün elfátyolozott arcza nő tett II. Sándor csár sírjára, mely a Péter-Pál székesegyházban van. Mikor a sírőrök azt kérdezték az ismeretlen nőtől, hogy kitől van a korszor, ez azt felelte, hogy ahhoz senkinek semmi köze. A nő aztán gyorsan kiment a templomból, kint várakozó pompás kocsiába ült, s nyílsebesen elvágott. Azt hiszik, hogy a nő az elhunyt csár özvegye, Dolgoruckij hercegnő volt, míg némely lap a legkalandosabb híreket közli róla.

Hurrá! Éljen a csár! Ezt fogja a jámbor orosz nép, kezében a vutkis pohárral kiáltani az atyuska koronázásán. E czéla Maszlenikov moszkvai agyagedénygyáráról a kormány 400,000 vutkis poharat rendelt meg a csári koronázási ünnepekre oly megbízással, hogy a poharak lehettek rikító színűek, s az orosz államczimrel ellátva legyenek. E poharakban fogja a pálinkát kapni az orosz nép az ünnepek alatt.

Apró hírek. Heine Henriknek, a nagy német költőnek özvegye, 68 éves korában elhunyt Passyban. — A new-yorki német kath. iskolában e hó 20-án jelentéktelen tüűtött ki, mely alkalommal támadt zavarban tizenhat gyermek a lépcsőökon agyonnyomatott. — A berlini képviselőház a két legalsóbb osztályod elölrséit megszavazta. — Bazaine tábornok Madridban egy nagy művet tett közzé az 1870-iki hadjáratról, mely Izabella ex királynőnek van ajánlva.

KÖZGAZDASÁG.

Kézdi-Vásárhely iparosaihoz.

Budapest, 1882. febr. 22.

Általánosán tudva van, hogy az országgyűlésen — különösen az ellenzék erőlyes munkássága folytán — az iparosok érdekében mozgalom indított.

Az iparos iskolák segélyezésére az állami budgetben előirányzott 8000 frtot gr. Zichy Jenő 12,000 frttal toldta meg. Most gr. Zichy Jenő Jágócsy Péterfy kormánybiztossal Trefort cultus-minisiter megbízása folytán az ország iparos városait utazza be. Az iparos-iskolák állapotait megvizsgálják, a hiányokat a szükségesek beszerzése végett feljegyzik, új iskolák felállíthatása végett az iparosokkal érintkeznek, a városok iparosainak állapotairól és kereskedelmi vi-

szonyaikról közvetlenül tudomást szereznek, felolvasásaik által az iparosoknak utmutatást adnak, szóval a már hanyatlásba indult iparnak új lendületet akarnak adni.

A hatóságok e mozgalomról az ország iparosait korán értesítették, mert az iparos városok kevesek kivételével a cultus-minisiterhez kormánybiztosnak kiküldése végett folyomadtak és az iparosok érdekeiért melegen érző gr. Zichy Jenő körükbe hívták. Kézdi-Vásárhely iparosai egy látszik orról nem értesítették, mert az említett cztéljából ott mi sem kezdeményeztetett. Holott Sepsi-Szent-György város hatósága és iparosai kérvényezték, pedig Kézdi-Vásárhely város mellett ipar szempontjából felem liteni sem lehet.

Kézdi-Vásárhely Erdélyben azon város, hol aránylag legtöbb, legszorgalmasabb és legmunkásabb iparos lakik. Ott csak iparosokat és hivatalnokokat láthatni. Földrajzi fekvésénél fogva mindig fontos állást foglalt el és fog elfoglalni a jövőben is, ha mindent megteszünk, hogy Romániában iparterményeivel a külföldi iparterményeket kiszorítsa, vagy legalább a versenyt sikerrel kiállja. Mint határ városnak kulturális, nemzeti és kereskedelmi szempontokból fontos hivatása van, hogy jövőben oly igazán megfelelhessen hivatásának — szemben a fokozott igényekkel — mint a multban, munkálkodni és áldoznia kell iparos-iskolára; hogy az iparos-tanoncok helyben ott-hon teljes kiképeztetéseket nyerhessék, hogy az iparos-iskolája a külföldiek mintájára felszerelve, az onnan kikerülő fiatal-iparosok a haladó kor igényeinek megfelelő izléses kitűnő iparterményeket állíthassanak elő.

Ezek elérhetésére a város és iparosai most a rossz évek után elegendő anyagi erővel nem rendelkeznek, igénybe kell venni a kinalkozó alkalmat, meg kell hívni gr. Zichy Jenőt és a kormánybiztost, hogy lássák a város iparosainak állapotait, az iparnak napról napra való hanyatlását, személyesen győződjenek meg annak okairól, ismerjék meg az iparosok szükségleteit, támogathassák az iparosok kívánalmait, az országgyűlés által megszavazott és gr. Eichy Jenő által nagylelkűen 12000 frttal megtoldott összegből Kézdi-Vásárhely város iparos iskolája részére valami utalványoztassék.

Közös vámtérület Ausztriával, romániai vámszerződés és a romániai vámhivatalnokok roszakaratu szerződés ellenes zaklatásai és szarolásai a magyar ipart, de különösen a székelyföldi iparos határ városok virágzó iparát végveszélylyel fenyegetik.

Ily viszonyok között az iparosok csak ipar terményeik kitűnősége, jósága, munkásságuk és ügyességük által biztosíthatják jövőben megélhetésüket. Társadalmi uton is mindent meg kell tennünk különösen az iparos-iskolák felállításá és felszerelése végett.

E fontos érdekek előmozdítása céljából utaznak gr. Zichy Jenő és Jágócsy Péterfy kormány biztos, hívják tehát az iparos társulatok körükbe, meglátjuk mit tesznek, de nem mondhatják önöknek „Néma gyerekek atyja sem érti szavát”

Ugron Ákos
Kézdi-Vásárhely képviselője

Meghívás. „Az erdélyrészi okszerű méhészeget” igazgató választmánya, folyó febr. hó 25-én, az az vasárnap d. u. 3 órákor, az erd. gazd. egylet, belmonostor-utca 8. számú titkári irodájában ülést tart, melyen megjelenni az egyleti tisztviselők és választmányi tagok tiszteletteljesen kértnek! Kolozsvárt. 1883. febr. 23. Szentgyörgyi Lajos s. k. méh. egyleti titkár.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvárt, szombat február 24-én.

HAMLET.

Szomorú játék 4 felvonásban.

Felelős szerkesztő és lapatlajdonos:

BARTHA MIKLÓS.

NYILTTÉR.*)

Szives tudomásul.

Dr. B. MÁTHÉ DÉNES okleveles fogászmester plombeur és műfogkészítő

jelenti,

hogy Kolozsváron csak e hó végéig marad. (Mütermé: Belmonostor utca 24. szemben a Redouttal.)

Rendelési órák:

d. e. 9—12 d. n. 2—5.

Márczius hónapot Brassóban, Ápril hónapot Maros-Vásárhelyen és Beszterczén fogja tölteni.

*) E rovatban megjelenő czikkek a szerkesztőség felelősségi körén kívül esnek. Szerk.

ELADÓ

Kolozsvártt hiduteza, a volt Hidkapu melletti 29 számú emeletes sarok-ház.

Tartalma földszint

5 áru bolt, 4 szoba, két konyha, 4 fás-kamra, csinos kert, nyári lakszobával s nagy udvarral.

Az emeleten

10 egymásba járó szoba, közte egy terem, a szárnyon 2 szoba konyha, kamra. Két lépcső feljárás.

Jövedelmez 4000 forintot évenként.

ELADÓ

a borjumi hídval szemben fekvő emeletes ház, 4 szoba, 2 konyha, és 4 fertály szőlővel, valamint az átellenben fekvő, sarok-ház 7 szoba, konyha és terjedelmes kerttel.

Ertekezhetni hiduteza 21. szám. 54. 10—12.

FIGYELMEZTETÉSÜL.

Azon különös jótékony hatás és kedvező befolyás, melyet **Dr. MILLER mohnövénynedve**

a légzési szervek minden bajaira és szenvedő nyakbántására gyakorol, ezen mohnövénynedvek — oly sok más, még olyan nagy garral is feldicsért szer daczára — mindenütt létjogosított, a mely ugyanis a tüdőgümőkör minden fejlődési fokánál gégehurut, idült köhögés, sok évi rekedtség, elnyálkásodás, görcs- és kehecségnél meglegő sikerrel alkalmaztatik és az orvos urak által rendeltetik. Eredeti téglékben gyermekek és felnőttek számára.

Egy téglé ára használati utasítással együtt 50 kr.

Dr. Miller präservativ-balzsama görcsök ellen Bécsben 1868-ban vegyi uton hatóságilag vizsgálva, eddig a legkísérletesebb szer görcsök ellen. Ezen balzsam csak oly növényi alkatrezsekből van összeállítva, melyek egy betegség által összeroncsolt és lassankint sorvadozó testnek erősítésére és felélesztésére okvetlenül szükségesek. E szer póthatlan gyomor-bajok emészthetlenség, aranyeres bántalmak, idegbajok, mindennemű görcsök, felpuffadások, légzési nehézségek, gyöngeség, valamint máj- és vesebajoknál, és egy háztartásban sem kellene hiányoznia. — Egy eredeti üveg ára használati utasítással együtt 1 ft 50 kr, egy fél üveg 80 kr.

Vörös és durva kezek ellen.

Dr. Miller Vazelin Cold creamje.

A legjelesebb szer a legrövidebb idő alatt fehér és bársonyszerű kezek nyelésére. 80 krnyi üveg téglékben.

Dr. Miller Venus-cremeje.

Hatásában meglegő szeplő, májfoltok, rézpirosság, egyáltalában a bőrszin minden tisztatlansága ellen. A használati utasítás pontos betartása mellett az eredményért kezesség.

Elegáns fa téglékben 2 ft. o. ért.

Miller-féle Tyukszemhalzsam.

Feltűnőleg meglegő és hathatós szer a tyukszemeknek szemölcs, fájdalmas bőrvastagság és fagyás ellen, és hogy a t. cz. közönséget utánzás ellen oltalmazva, csak is „Miller” féle balzsamát kéri és az eredeti pakolást megfigyelve, az ára egy üvegcskének katulyában pakolva használati utasítással és a dugaszon találandó pemslivel együtt 60 krajczár.

Vegmühely és központi szétküldési raktár Miller J. gyógyszerész Brassóban.

Főraktárak; Kapható eredeti csomagokban. Kolozsvártt: Bokros Adám fűszerkereskedésében, Aradon: Tonnes és Társa, és Tonnes F. és R. uraknál. Budapest: Thallmayer és Társa és Edes-kuti Lajos uraknál. Bukaresten: Crus F. gyógyszerésznél. Beszterezén: Kelp Frigyes urnál. Csikszereán: Leicht F. urnál. Deésen: Krémer János urnál. Fogarásban: Bergleiter R. és Szinberg A. gyógyszerész uraknál. Gyulafehérvártt: Frölich F. gyógyszer. urnál. Kézdivásárhelyen: Lukátsch F. urnál. Brassóban: Jikelling F. és Schusztar A. gyógyszer. uraknál. Maros-Vásárhelyen: Bucher M. urnál. Medgyesen: Hienz A. gyógyszer. urnál. Szász-Régenben: Wermascher A. gyógyszer. N-Szebenben: Reissenberger F. A. urnál. Seps-Szt-Györgyön: Csutag J. urnál. Temesváron: Steiner F. és Tarcsay István gyógyszer. uraknál. [28 12—24]

Kun Mátyás

ajánlom az idényre

FELTÜNŐ OLCSÓ ÁRBAN

(Ditmár) minták után készült szőlő és kerti eszközöket gyári árbán számítva, jóságáért és tartósságáért felelősséget vállalok.

Továbbá u. m. kard, kések, doctori és vágó eszközök kiköszörlése, takarítása is elfogadtatik szintén jutányos árak mellett.

Megjegyzendő, hogy jelenleg nem a Donogányné-féle házban van a műhely ha-nem a régi „Quást”-féle házban kandia utca 13-ik szám.

(20)

(8—10)

Erdélyben a legnagyobb szalona, zsir, szalámi és mindenféle füstölt húsok nagy raktára.

Kolozsvártt főtér 23-ik szám az Iparos egyesület házában.

Alólírottak tisztelettel tudatjuk a nagyérdemű helyi és vidéki közönséggel, hogy üzletünkben mindenféle szalonna, fejtér, füstös-, paprikás füstölt-húsok, ol-dalas, sonka, nyelv, császár hus (keizerfleis) mindenféle kolbászok, virsli, szaloládé, frissen olvasztott hajtér, kis és nagy mennyiségben kapható; továbbá ajánljuk és saját gyárunkba készült a mult évbe is legjobbnak elismert szaláminkat, kiváratna árjegyzékkel is szolgálunk.

Videki megrendelést pontosan teljesítünk utánvétel mellett.

103. 4—12. BENIGNI-LÁSZLÓCZKY.

OF JAMAICA RUM.

1 liter üveggel 2 ft 60.

0-50 " 1 ft 30.

0-34 " 1 ft —

LEGF. ANANAS RUM.

1 liter üveggel 2 ft 10.

0-70 " 1 ft 60.

0-35 " — 80.

NON PLUS ULT. RUM.

1 Liter üveggel 2 ft —

0-70 " 1. " 50.

0-35 " — 80.

VALÓDI JAM. RUM.

1 liter üveggel 1 ft 30.

0-70 lit. " — 90.

0-35 " — 60.

és Thea Raktár.

CSIKI LUKÁCS

Kolozsvártt.

1. 16—100.

LEGFIN. JAMAIC. RUM.

1 liter üveggel 1. 05.

0-70 " — 75.

0-35 " — 50.

FINOM JAM. RUM.

1 liter üveggel — 85.

0-70 " — 60.

0-35 " — 40.

JAMAIC. HAZAI RUM.

1 liter üveggel — 60.

0-50 " — 30.

0-35 " — 25.

LEGFINOMABB.

Pecco virág, Souchong és keverék: Theák. Valódi Angol Thea kenyerek, Pozsonyi kétszersült.

TÜZI FA.

4. köbméter 2. köbméter

Bükkfa hasábos 11 ft. — kr. 5 ft 50 kr.) Szál-
Cser és Tölgyfa hasábos 10 " — " 5 " — " litás
és Tölgyfa vékonyabb 9 " — " 4 " 50 " nélkül

Kurtúra felaprítva, házhoz szállítva, kamarába berakva minden további díj nélkül.

4 köbméter 2 köbméter

Bükkfa aprítva 14 ft — kr. 7 ft — kr.) Házhoz
Cser és Tölgyfa a ritva 13 " — " 6 " 50 ") szál-
Cser és Tölgyfa " gömb. alakban 12 ft. 6 ft) litva.

A hasábos fának ára szállítás nélkül, ellenben az aprított fa házhoz szállítással együtt értendő, és csak is teljes 4 köbméter sűrű rakat ölek szolgáltatnak ki, és ezért legolcsóbb fa ma Kolozsvártt.

Azoknak kik vasuti kocsik számra fát vesznek, szükségnek látom megjegyezni hogy a m. k. állami vasut 100 mázsánál illetőleg 5 és egy negyed öl tüzi fánál többet, egy kocsiba rakatni nem enged senkinek, ily méretű farakomány jelenleg 56 ftért. Bikkfát 50 ftért. Tölgyfát 10 napi megrendelés mellett nálam kapható.

Megrendelések elfogadtatnak a vasuti indóház melletti lakásomnál, valamint Puskás Béla ur fűszer üzletében.

Tisztelettel

Szentjánosi Ferencz.

(11) [13—*]

Egy gyakorlott

mérnöksegéd

ajánlkozik tagosítási munkálatokra. E téren kifejtett sikeres munkásságáról kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik.

Megkeresések az Ellenzzék hiadóhivatalához intézenők.

109. 1—1.

Szám 6325—1882. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírt teszi, hogy kiskoru Sergyán Anna és Róza végrehajtónak Moldován Simon hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 64 ft 61 kr. tőkekövetelés és jö-rulékai iránti végrehajtási ügyében a kolozsvári kir. törvényszék területén levő, Kolozsvár városában fekvő, a kolozsvári 1238. sz. tjkben A. 1. rend és 2040 hr. sz. a. Moldován Simon és kiskoru Moldován Mária tulajdonul felvett ingatlanra az árverést 320 ft. — krban ezenen megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi april hó 28-ik napján délelőtt 9 órakor ezen kir. törvényszéknel a 14-ik számú szobában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékat vagyis 32 ft. kész pénzben, vagy 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazság ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovdékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1882. december 6-án tartott üléséből.

Gocs Jenő.

116. 1—1.

Birró Pál,

elnök.

Építkezési vállalkozók.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy fiam

RESCHNER KÁROLY,

ki az építészetet nálam végezte és nagyobb városokban évekig tanulmányozta, társamul szerződött és így közösen vállalkozunk a legjutányosabb árban bár mily nagy építkezésre helyben és vidéken, minden más egyes épület bevezetéséhez szükséges munkálatokkal együtt.

Szállard tartós munkámról a n. é. közönségnek eddig elég alkalma volt meggyőződni. Becses bizalmát továbbra is kérve

Kolozsvártt, nagyszamos-utca 8. szám.

97. 4—10.

maradok tisztelettel

RESCHNER DÁNIEL.

Reschner Dániel és fia.

KI A VASUTHOZ!!

Wachmann Sándor

vasuti vendéglős

értésére kívánja hozni a n. érdemű közönségnek, hogy minden vasár és ünnepnap, sőt szép napokon hétköznap is zene mellett áll szolgálatára a látogató vendégeknek.

A közönség kényelmére f. hó 25-től omnibusz fog közlekedni, hid-utca szegletétől az indóházig.

Az ételek és italok jóságáról, valamint olcsóságáról meggyőződhetik bárki is, ha szives megjelenésével szerencsétlen.

115. 3—4.

Varró gépek!

Mindenféle fajtájuk „Singer, Howe, Wohler” és Vilson a legjobb és legtartósabb minőségűek a legjutányosabb árak mellett ugy szintén géptük, gépezárnák és hozzávaló apróságok.

Harisnya kötészet.

elvallalok gyapotból hárászból ezernából és selyemből, ugyszintén fejeléseket is gyorsan és figyelmesen a legszebben kiállítva.

Mint hazai gyár ipar ágat ajánlom a t. cz. nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

102. 3—3. tisztelettel PUSKÁS JÓZSEF.

Üzlethelyiség főtér, Dávid Antal ur házában.